

Posudek vedoucí bakalářské práce

Název práce: Charakteristika hry u dětí předškolního věku v pěstounské péči

Autorka práce: Kateřina Měkutová (roz. Petřů)

Bakalářská práce Kateřiny Měkutové se zabývá hrou dětí v předškolním věku, o které je z různých důvodů pečováno v náhradních – pěstounských – rodinách. Téma práce považuji za velmi originální, doposud v kontextu České republiky neprobádané. Jeho důkladné prozkoumání považuji vzhledem ke stále se zvyšujícímu počtu dětí umístěných do pěstounské péče a hře jako jedné ze základních činností dítěte, ve které se mimo jiného mohou projevat také minulé zkušenosti (včetně traumat) dítěte, za nesmírně důležité.

Práce je ucelená, rozdělená klasicky na teoretickou a empirickou část, jejíž součástí je i část metodologická.

Teoretickou část rozdělila autorka do tří kapitol, ve kterých se věnuje tématům hry, pěstounské péče a vývojovým obdobím, kterými prochází děti od narození do nástupu do školy (konkrétně se jedná o období novorozenecké, kojenecké, batolecí a předškolního věku). V textu se autorka zabývá rovněž tématem vazebného chování, které je ve spojení s dětmi v náhradní rodinné péči v současné době velmi aktuální, zkoumané a diskutované. V kapitole zaměřující se na hru autorka představuje různé teorie her, přičemž neopomíná ani na psychoanalytickou teorii a Piagetovu vývojovou teorii, jejíž představení zdařile propojuje právě s hrou dítěte v jednotlivých vývojových obdobích. Oceňuji také zařazení podkapitoly věnující se proměně hry u dětí a terapeutickým aspektům hry.

Rozsah teoretické části je adekvátní, text na sebe plynule navazuje a je psán čtivým jazykem. Pro další badatelskou činnost bych autorce doporučila do větší hloubky rozpracovávat klíčová témata úzce související s výzkumem a naopak vynechat informace s tématem výzkumu již bezprostředně nesouvisející. Za pro práci postradatelné považuji zejména některé části kapitoly věnující se vývojovému přehledu dítěte (např. informace o motorických a jiných dovednostech novorozence aj.).

Empirická část je kvalitativního charakteru. Konkrétně se jedná o mnohopřípadovou studii zabývající se hrou tří dětí předškolního věku, které jsou umístěny v pěstounské péči. Hlavním nástrojem sběru dat byl polostrukturovaný rozhovor s pěstouny dětí a odbornými pracovníky v mateřské škole, jako doplňující metoda bylo použito polostrukturované pozorování dětí při činnostech v mateřské škole.

Za pomoci metody otevřeného kódování autorka vymezila 5 kategorií, které podrobně rozpracovává jak ve vztahu k celému výzkumnému souboru, tak i k jednotlivým aktérům. Vytýčené kategorie jsou poměrně obecné, použitelné pro deskripci jakékoliv hry, nikoliv pouze hry dětí v náhradní rodinné péči. Bakalářská práce poukazuje na několik významných fenoménů, za které považuji např. určité znaky hry při příchodu dítěte do pěstounské rodiny, rysy vývoje hry dítěte v průběhu pěstounské péče, potřebu vůdčího postavení dětí ve hře a či téma ztráty rodiny a jejího nalézání ve hře u jednoho z aktérů. Tyto fenomény jsou v práci velmi dobře popsány, avšak přivítala bych jejich propracovanější interpretace.

Součástí práce je diskuze, kde autorka upozorňuje na limity práce, uvádí tipy na další možné využití a rozšíření, a rovněž dává do vztahu některá svá zjištění s jinými teoretickými a výzkumnými poznatky. Domnívám se, že tato část by zasloužila detailnější rozpracování, prostřednictvím kterého by došlo k výraznějšímu propojení teoretické a praktické části bakalářské práce.

Bakalářskou práci Kateřiny Měkutové považuji za kvalitní. Práce obsahuje všechny požadované části včetně příloh. Požadavky na formální stránku jsou splněny, stylistická úroveň práce je na velmi dobré

úrovni. Studentka používá relevantní českou literaturu, pro další badatelskou činnost bych doporučila čerpání informací rovněž ze zahraniční literatury. Citace jsou provedeny odpovídajícím způsobem.

Autorčin přístup k realizaci byl svědomitý, Kateřina pracovala průběžně, samostatně a byla otevřená vůči novým podnětům. Oceňuji, že si Kateřina toto téma vybrala na základě vlastních zkušeností a rozhodla se pro něj i přes jistou komplikovanost a obtížně dostupný výzkumný vzorek.

Otázka k obhajobě:

Je možné formulovat na základě provedeného výzkumu nějaká praktická doporučení týkající se hry dětí, které jsou v pěstounské péči, pro pečující osoby a odborný personál v mateřských školách?

Závěr:

Bakalářskou práci Kateřiny Měkutové považuji i přes zmíněné nedostatky, které jsou spíše doporučením pro další badatelskou činnost autorky, za velmi zdařilou a doporučuji ji k obhajobě.

Praha, 17. května 2017

Mgr. Hana Novotná